

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

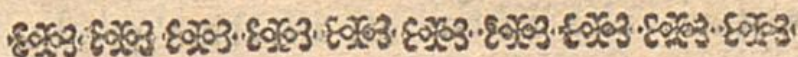
Et In octo Partes ... distincta ...

De Angelis Actibvs humanis, & Legibus

Vindalium, 1646

Cap. XII. De poena dæmonum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38834

CAPVT XII.

De pœna dæmonum.

CONCLUSIO I.

Intellectus dæmonis non est obtentus
 bratus per priuationem cognitionis
 cuiuscunque veritatis.) Hoc potest ex-
 plicari per distinctionem illam quam
 S. Doctor. i. p. q. 64. art. adhibet. Nam si
 quæstio fit de cognitione veritatis, quæ
 habetur per naturam, ea in dæmonibus nec
 est ablata, nec diminuta, cõsequitur enim
 ipsam naturam Angeli, quæ est intelle-
 ctualis, & à qua propter eius simplicita-
 tem, nihil subtrahi potest, vt sic per sub-
 tractionem naturalium puniatur; sicut
 homo punitur per subtractionem manus,
 aut pedis. Si verò agatur de cognitio-
 ne quæ habetur per gratiam, adhuc di-
 stinguendum est, nam alia est speculati-
 ua, vt cum alicui secreta diuinorum re-
 uelantur, & hæc non est in dæmonibus
 totaliter ablata, sed diminuta; quia de
 secretis diuinis tantum reuelantur eis,
 quantum oportet, vel per Angelos bonos,

D 3.

vel per aliqua signa, & effectus diuinæ virtutis: alia autem est affectiua produ- cens amorem Dei; & hæc nullo modo remansit in malis Angelis, sicut neque charitas.

Nota tamen, quando S. Thomas ait, mansisse in malis Angelis saltem ex parte, cognitionem, quæ habetur per gratiam, non esse sensum, quòd in eis manserit cognitio aliqua quoad entitatem supernaturalis; siquidem ex communi Theologorum sententia, etsi in dæmoni- bus naturalia integra remanserint, in iis tamen nullum post peccatum remansit donum ordinis supernaturalis, siue actua- le, siue habituale: quia cum eiusmodi dona vel proxime vel remote ordinentur ab beatitudine, congruum non est ut in iis remaneant, qui ab omni spe cõ- sequendæ salutis sunt deiecti. Neque re- fert illud Iacobi 2. *Dæmones credunt, & contremiscunt*, non enim id. debet in- telligi de fide infusa, & supernaturali qua quis ex pio affectu voluntatis credit re- uelatis, eò quòd à Deo reuelata sunt, sed de alia fide inferiori, & quoad substan- tiam naturali, qua dæmones credunt ali- quid conuicti signorum euidentiâ. Ita- que S. Doctor. suprâ per cognitionem illam quam dicit haberi ex gratia, non

DE ANGELIS. CAP. XII. 79

debet intelligi cognitio supernaturalis, sed cognitio naturalis rei supernaturalis: tali siquidem cognitione Angeli mali præditi sunt, tum quia recordatio quædam rerum supernaturalium, quarum in via reuelationem habuerant, in iis remansit: tum quia successu temporis varia cognoscunt, conuicti signorum euidentiâ, vt dictum est.

CONCLUSIO II. Voluntas dæmonum est obstinata in malo.) Hoc probat S. Doctor art. 2. tum ex illo P sal. 71. Superbia eorum qui te oderunt, ascendit semper; tum quia vis appetitiua in omnibus proportionatur apprehensivæ à qua mouetur, sicut mobile à motore, differt autem apprehensio Angeli, ab apprehensione hominis, in hoc quòd Angelus apprehendit immobiliter per intellectum, homo vero per rationem apprehendit mobiliter, discurrendo ex vno ad aliud: vnde voluntas hominis adhæret alicui mobiliter, quasi potens etiam ab eo discedere, & contrario adhærere: voluntas autem Angeli adhæret fixè, & immobiliter postquam adhæsit, etsi ante adhæSIONem possit liberè adhærere huic, vel opposito.

Vbi nota 1. S. Doctorem videri reuocare obstinationem dæmonum, in natura-

lem conditionem eorum, quod paulo durum videtur, quia cum omnes Angeli in primo creationis instanti bene operati fuerint, etiam ex mente S. Thomæ, & statim aliis in bono perseverantibus, alij peccauerint, sanè sicut isti ob innatam agendi libertatem, à bono ad malum deflexerunt, ita potuerunt per se loquendo, malum quod patrauerant retractare, & bonum aliquem actum elicere; cum per peccatum non amiserint libertatem arbitrii, aut aliquam diminutionem in ea passi fuerint. Quare dicendum videtur, causam obstinationis in Angelis damnatis, proximè ex eo repetendam esse, quòd Deus decreuerit illis non conferre auxilia gratiæ, quibus possent ad pœnitentiã salutarem excitari, & iuuari.

Nota 2. probabile esse dæmones, antequam essent damnati, adeoque statim post peccatum commissum, fuisse in malo obstinatos, ut non obscure ex plerisque Patribus eruitur. Cur autem Deus decreuerit illis non conferre gratiam ad resurgendum necessariam, causa esse potuit, tum quia tantò maior erat Angelij culpa, quantò maior dignitas, intelligentia, libertas, & gratia illi collata fuerat; tum quia sine vlla sensibili passione, adeoque ex mera malitia peccauit. Con-

DE ANGELIS. CAP. XII. 81
tra verò homines erant longè Angelis
inferiores, tam quoad naturam & vim
intelligendi, quam quoad gratiæ dona;
præterea ex passione sensibili ad malum
traherentur, adeoque non ex malitia, sed
ex infirmitate peccauerunt. Accedit quòd
per peccatum Angelorum tota natura
Angelica non periit. At verò per pecca-
tum Adæ tota natura humana periit,
quare voluit Deus ex sua misericordia,
hominem vocare ad pœnitentiam, & ex
iusto iudicio Angelum sine remedio re-
linquere.

CONCLUSIO III. Dolor vno
sensu est in dæmonibus, non alio] Pro-
batur, nam vt ait S. Tho. quæst. cit. art. 3:
Dolor vt passio non est in dæmonibus,
cùm careant appetitu sensitivo; Est autem
in illis, vt dicit simplicem actum volun-
tatis, qua ratione est renisus voluntatis
ad id quod est, vel nō est, quatenus mul-
ta suat quæ vellent non esse, & multa nō
sunt, quæ vellent esse.

Nota 1. cùm S. Thomas in responsio-
ne ad primum concedit, in dæmonibus
esse gaudiū, hoc non debere intelligi de
verò aliquo gaudio, sed tantū de gaudio
fictio & apparente; cum enim dæmones
acerbissimè crucientur, & doleant, hinc
fit vt nullo verò afficiantur gaudio, etsi

D 5.

82 TRACTATUS

res interdum ex voto ipsis succedere videantur, ut verbi causa, cum homines in peccatum pertrahunt; hoc enim non est tanti momenti, ut ab ipsis apprehendi possit tanquam bonum aliquod, de quo merito lætari debeant.

Nota 2. ex art. 4. in responsione ad primum, & ad tertium colligi, dæmones non aliter torqueri ab igne infernali, quàm per alligationem. Hoc autem non videtur sufficienter explicare vehementissimos illos dolores & cruciatus, quibus ex Scriptura, & Patribus constat dæmones torqueri.

Ad hoc responderi potest Scripturam, & Patres exaggerare cruciatum & dolorem dæmonum, quod talis dolor causeatur per actionem aliquam realem, & physicam ignis, sed quia dæmones per virtutem diuinam potentissimè adiguntur, ut ignem apprehendant tanquam horrendum carcerem, in quo per totam æternitatem omni exeundi libertate destituti, in pœnam suorum scelerum commorantur. Ea enim cogitatio quam nullo modo excutere possunt, non minùs eos cruciat, quàm si verè & physicè ab ipso igne comburerentur; præsertim spectata ea nobilissima facultate agendi, & seipos mouendi, qua naturaliter præditi sunt.

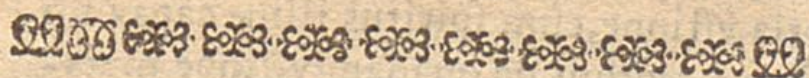
DE ANGE C I S. CAP. XII. 83

Neque refert quòd Patres dicunt, dæ-
mones vri igne infernali; hoc enim in
nulla sententia potest intelligi de pro-
pria vstione, cùm spiritus illius capax nō
sit, sed tantum de quadam vstione meta-
phorica, seu de quodam dolore acutissi-
mo qui animum peruadit, & veluti in-
cendit.

Neque etiam obstat, quòd eiusmodi
dolor æquè possit causari ab aqua, vel ab
aëre, hoc enim concedendum est etiam in
sententia, quæ docet, ignem eleuari ad
agendum physicè in spiritus, per qualita-
tem aliquam in eo productam; cùm quæ-
libet alia res similis eleuationis sit ca-
pax, in ordine ad omnipotentiam Dei.
Itaque quòd Deus de facto voluerit dæ-
mones ab igne torqueri, potiùs quam ab
aqua, vel aëre hoc sufficit vt verificari
possit quòd de eorum pœnis dici solet.
Et sanè cùm ignis paratus sit ad com-
burèda hominum damnatorum corpora,
æquum erat vt Deus eodem instrumen-
to vteretur, ad torquendos ipsos dæmo-
nes, modo possibili.

Si quis tamen in sententia S. Thomæ
sic explicata, nondum planè quiescere
possit. dicat cum Augustino 21. de Ciuit.
cap. 10. Spiritus torqueri ab igne, veris
quidem, sed miris modis, id est, nobis

84 TRACTATUS
ignotis, quosque suscipere licet, non cu-
riosius indagare.

CAPVT XIII.

*Quomodo ordinentur Angeli, & quid
possint.*

CONCLUSIO I.

INter Angelos sunt tres Hierarchiæ, in
qualibet Hierarchia sunt tres ordines,
& in quolibet ordine plures Angeli.)
Primam partem probat. S. Thomas 1.
p. .q 108. art. 1. tum ex Dionysio cap.
6. Cœlestis Hierarchiæ, tum quia Hie-
rarchia idem est ac sacer principatus, sub
quo nomine intelligitur tam ipse prin-
ceps, quàm multitudo sacra ordinata sub
principe: licet autem sit vna Angelorum,
& hominum Hierarchia, si hæc spectetur
per respectum ad principem cui est sub-
iecta, si tamen attendatur ad ipsam mul-
titudinem ei subditam, distinguenda est
Hierarchia humana, ab Angelica, & in
Angelis tres Hierarchiæ constituendæ
sunt: quia scilicet aliter homines gu-
bernantur quàm Angeli, & in Angelorum